

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'— četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Izposojništvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

Ponos.

V soboto je bila inštalacija praškega župana dr. Groša. Inštalacija je bila zelo svečana, kajti dr. Groš je že tretjič praški župan. To je nekaj nenavadnega za Prago — ker so se tam menjali župani mladočeške in staročeške stranke.

Pri inštalaciji praškega župana so se sploh iz davnih let ohranile nekatere ceremonije in je lepo, da se ta spomin ohrani. Saj je Praga kraljevsko mesto. Kar mora pa vsakemu imponirati — je ona velika ljubezen do zlate Prage, ki je zvenela iz vseh besedi, ki so se govorile pri inštalaciji in tudi iz vseh poročil. Dr. Groš je položil prisego v roke deželnemu maršalu grofu Thunu in je spregovoril nekaj pomenljivih besedi. Pri tem smo se spomnili na Ljubljano. Ljubljana sicer ni enako veliko mesto, kakor Praga, za nas Slovenca pa ima enako veliko vrednost kakor Praga za Čeha. Praga je glavno mesto. Ljubljana je glavno mesto, na Češkem so Nemci, na Kranjskem so Nemci, v Pragi so Nemci, v Ljubljani so Nemci. Toda kaka razlika! S kako sveto samozavestjo in ponosom se varuje čisto narodno češki značaj Prage in njenega zastopstva — vkljub temu da je to svetovno mesto in glavno mesto dvojezične dežele — in s kakim cinizmom smo mi zavrgli narodni značaj Ljubljane, ki je edino večje slovensko mesto in bi imelo biti kulturno središče slovenskega naroda. Tudi z vlado mladočeške stranke v praškem mestnem svetu niso vsi zadovoljni — in vendar bi narod proklel stranko, ki bi si upala izdati narodno stvar glavnega mesta...

Češka stranka, ki bi dala Nemcem dostop v mestni svet, bi bila zgubljena — pri nas pa je ta stranka spravila poleg 7 Nemcev 14 svojih ljudi v mestni svet in narod ji izdajstva ni zameril. To je znamenje, da smo narod brez samozavesti in ponosa, da vladajo pri nas o narodnosti nizki in cinčni nazori, da niva nas nobenega idealizma in ljubezni do velike narodne ideje, ampak da smo se navadili zasmehovati to, kar je drugim narodom sveto. To je zelo važno; če pomislimo, da smo pravzaprav šele v začetku svojega kulturnega življenja... Cinizem se pojavlja v narodni kulturi šele v poznejši dobi, ko doseže razvoj nekaj vrhunec; Čehi so v svojem razvoju mnogo pred nami in ne manjka pojavov, ki dokazujejo, da se je tudi proti narodnosti začelo uveljavljati kritično stališče. Toda kritika se lahko uveljavlja v reformirane pa v ciničnem izdajalstvu, ki kaže le na lastno dobičkalnost, ki ne pozna niti najsvetejših narodnih idealov. Čehi so vkljub vsem notranjim bojem ohranili še toliko narodnega idealizma, da ne izdajajo za strankarske koristi svoje zemlje Nemcem. — Velika ljubezen jih vodi, ko gre za domovino, za zlato Prago. Pri nas pa — ki smo mali narod — baje te ljubezni ni potreba... Saj narodnost to ni nič — to je le skupina ljudi, ki govori slučajno isti jezik... Ako vprašamo zakaj tako na Češkem in — tako pri nas — ali ni jasno, da so Čehi ohranili svoj idealizem, ker so v korenini ubili klerikalizem. Le klerikalec more izdati domovino. Koliko podlosti je treba, da gre recimo Slovence s stranko, ki je izdala glavno mesto. Koliko nizkosti, hlapčevstva in nezavednosti je treba, da gre narod za tako stranko. Kako malo ponosa, samozavesti, spoznanja je v tem narodu. Pa se pravi: narod o tem ne ve... Res, voditelji so bili, ki so izdajali... Pa na-

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

rod bi moral to občutiti. Ni občutil! Naroda ni več — ostalo je le še ljudstvo — to je slučajno slovensko — to ni glavna stvar — glavna stvar je, da je katoliško... In pomislimo, kako cinično mladino bodo vzgojili v svojih organizacijah ti ljudje. Saj že sedaj napadajo ljudi, ki še s ponosom priznavajo, da so narodni. Pri vsej inštalaciji v Pragi se ni delalo nobenih posebnih patriotičnih izjav. Praga kot veliko mesto ima mnogo demonstracij — pri njih se kriče razne stvari — kakor je to navadno — in vendar ni treba županu delati posebnih obljub, kakor jih mora delati ljubljanski župan, da potolaži klerikalne denuncijante...

Ne moremo si misliti, da je bilo slovenskemu narodu usojeno živeti le dve desetletji samostojnega narodnega življenja. Da bi bili že na vrhu in da bi že šli v propad! Ne! Klerikalizem je le pomladanska slana, ki je padla na našo mlado narodno sitev. Sila pomladi in mladosti jo mora premagati, solnce kulture in prosvete jo mora pregnati. Potem bo morebiti tudi v nas še toliko ljubezni do našega narodnega središča, da se ne bo nikoli več zgodila sramota, ki zdaj slehernemu poštememu Slovincu pokriva oči — tem bolj, ako vidi, kako sveto čuvajo drugod zgodovinske spomine in narodne ideale in kako nizkotno in cinčno jih je zavrgla najmočnejša slovenska stranka.

Ni nam na tem, da bi tarnali, pokažemo le razliko med narodom in narodom in dajemo onim poštemim slovenskim ljudem, ki imajo v sebi še toliko narodne duše, da razlikujejo med tem kaj je narodno in kaj je izdajalsko. — Ljubezen, ki jo goje Čehi do svoje zlate Prage, bi morala polniti tudi naša srca do bele Ljubljane. Glavno mesto je ponos naroda — narodni ponos pa zahteva, da se z ljubeznijo daruje narodni značaj glavnega mesta.

Podržavljenje ljubljanske policije.

»Slovenec« je v zadnjem času poln slavospevov nad dozdavnim uspehom pri znižanju prispevka mesta Ljubljane k podržavljenju policije. Potem, ko je deželnozborna večina sklenila famozni zakon o podržavljenju ljubljanske policije, res ni drugega preostajalo nego zbarantati kolikor mogoče od zahtevanega letnega doneska. Hvalevredno je, da se je doslej vsaj nekaj znižanja. Ako ima pri tem g. dr. Suštrščik tudi kaj zasluge, še zato ne zasluži poveljevanja kajti s tem je popravil le majhen del krivice, ki jo je zakrivila deželnozborna večina z dotičnim zakonom.

Popolnoma napačno pa je, ako »Slovenec« zdaj računi, koliko si Ljubljana s tem prihrani, da se policija podržavi.

Če bo res donesek za podržavljenjo policije manjši nego so bili dosedajni stroški za njo, zato pa bo tudi občina izgubila vse vpliv na policijo, zlasti kar se tiče nameščenja policijskih uslužbencev in uradnikov. Država odzame občini le del stroškov, vpliv pa ves! Pri današnji tendenci glede nameščenja državnih uslužbencev na Slovenskem, zlasti višjih uradnikov, smemo pričakovati, da bo ljubljanska policija zopet otvorila nova vrata za naseljevanje Nemcev med Slovence. Odgovornost za to pada na one, ki so vladi šla na roko pri podržavljenju ljubljanske policije.

Kdo pa je želel podržavljenje policije? Edino vlada! Stvar je v njenem interesu, torej bi naj nosila tudi država vse stroške. Ako se

podržavi kaka občinska srednja šola (n. pr. pred nekaj leti idrijska realka), prevzame država vse pravice na zavodu, a tudi vse dolžnosti in stroške, čeravno ostane šola tudi nadalje občini in njenim prebivalcem v korist. Pri podržavljenju šol vlada gotovo ni tako zainteresirana kakor pri policiji. Torej bi moral isti princip tem bolj veljati pri policiji. V drugih mestih je tudi v glavnem obveljal, ker doneski raznih mest so relativno malenkostni.

In končno, saj vlada ne plačuje s svojim denarjem! Denar, ki bo ga vlada porabila za podržavljenjo policije, je denar državljanov, torej tudi vsebuje donesek ljubljanskih davkoplačevalcev!

Če obvelja stališče prihranjenja, kakor ga zastopa »Slovenec«, potem so slovenske občine, ki sprejemajo schulvereinske šole, le hvalevredne. One prepuščajo stroške za šolo, obnem pa tudi pravico določitve učnega jezika.

Na vse zadnje imajo najbolj prav vsi podjarmljeni narodi, katerim gospodovalci odvzamejo vse stroške, a tudi vse pravice, ki so zvezane z lastno upravo. Gospodovalec pa iz same humanitete gospodari in pokriva vse potrebne stroške — z doneski in davki podjarmljenec!

Se enkrat: Ako občina nosi vse stroške, a živi tudi vse pravice, zlasti da nastavlja v policijski službi svoje ljudi, je to sicer dražje, toda brez dvoma ugodnejše nego, če nima nič vpliva, a mora vendar prispevati znaten del stroškov!

Nova srbska narodna skupščina.

Danes se je po končanih volitvah sestala srbska narodna skupščina k rednemu zasedanju. Sedanja staroradikalna vlada ima v novi skupščini 84 poslancev, izmed 166, tako da znaša njena večina le dva glasova. S tako večino vlada ne bo mogla delati, ter je seveda pričakovati v najkrajšem času razjasnenja položaja. V staroradikalnih krogih se še vedno misli, da se posreči potegniti stranki sedmoro radikalnih desidentov, ki so izstili radi osebnih nasprotstev iz kluba in kandidirali na svojo roko; ako se pa to ne posreči, tedaj je skoro gotovo, da sedanja skupščina ne bo dolgo delovala, ker se opozicija kakor vlada žele poskusiti še enkrat v volilnem boju. Voditelj staroradikalne stranke Nikola Pašić, je izdelal program, ki bi naj bil politični pravec nove skupščine na temelju tega programa so se vršile tudi skupštinske volitve. Dogodki teh dni v srbski skupščini pa bodo pokazali, ako bo mogoče Milovanoviću izvajati program staroradikalne stranke. Posebno zanimiv je program staroradikalne stranke, kar se tiče srbske zunanje politike, ki naj se v bodoče vse bolj naslanja na tripelentento Rusije, Francije in Anglije; ta točka programa je izvajala posledno žestranka doslej, ker je ravno ona omogočila poset srbskega kralja v Pariz in Peterburg, a tudi v London se poda kralj Peter skoro. Pa tudi glede notranje politike izjavlja vladna stranka, da hoče delovati z vsemi močmi na to, da se mirnim potom dvigne blagostanje zemlje, kar bodo v prvi vrsti pripomogle nove železnice in pa zgradba donavsko-jadranske železnice, ki je ne samo v interesu kraljevine nego tudi v interesu držav zvezanih potom tripelentente, vsled česar bodo one pomogle, da se izvede ta

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

točka programa. Vladna stranka se zavzema za mirovno politiko, a vendar hoče delati z vsemi močmi nato, da je srbska armada vedno pripravljena za obrambo svojih meja. Ako se tekom dni doseže sporazum med stranko desidentov, tedaj bo sedanji kabinet v nekoliko rekonstruiran, v kolikor zahtevajo razmere, ako pa ostanejo desidenti tudi v naprej izven stranke, tedaj je vsako pozitivno delo v skupščini nemogoče in vršiti se bodo morale nove volitve. Z ozirom na resni program radikalne stranke in njena stremjenja pa je želeli, da ostane na vladi, stranka, ki ji je res na srcu procviti kraljevine Srbije, ki s svojim programom obeta najvestnejše delo za domovino.

Belokranjski kotichek.

Gospod urednik!

Mislím, da bodele toli prijazni, in bodele objavljali v svojem cenjenem listu v stalnem kotichek novice, zanimivosti majke prirode, reševanje življenjskih vprašanj, in druge take imenitne reči, ki so za nas Belokranjce posebne važnosti. Čas je, da tudi širša javnost izve, kako živimo v tej tužnolepi Belokrajini, pozabljeni od Boga in ljudi, prepuščeni sami sebi, navezani na svojo lastno moč. Dovolite torej, da stopim v krog stalnih dopisnikov Vasega cenjenega lista in v njem objavlam pod naslovom »Belokranjski kotichek« reči, ki se mi bodo zdele vredne in tudi za svet zanimive.

Vsakdo, ko hoče kako delo začeti, si mora najprvo napraviti načrt, po katerem bo delal. Tak načrt sem si napravil tudi jaz. Rudeča nit, ki se vleče skozi in skozi, je sestavljena iz sledečih besed: Vsak predmet pokaži tako, da se vidi solnčna in senčna stran, brez ozira, jeli ji je ali one barve. Toliko se mi je zdelo, potrebno omeniti, da ne bode kdo neprijetno iznenaden, če zagleda samega sebe v kaj čudni obleki. Belokranjski svet gotovo dobro poznate? Kaj bi ga tudi ne? Saj Kras ostane Kras in naj je na Notranjskem ali kje drugje. Vsakdo ve, da prebivalcem Krasa manjka zdrave in dobre pitne vode vedno, naj je že leto ali zima. Pa ne samo za pitno vodo, temveč tudi zavodo, za blago jim prede v najtežjih kraljih sila huda, posebno ob poletnih suhih mesecih. Vsaka vas ima tako dve ali tri male družice in v te družice se ob deževju nabera voda, vse skupaj imenujejo kal. Spričo kraškega sveta ta kalska voda hitro ponikne in če ni delj časa dežja, stoji kmetovalci naenkrat pred vprašanjem, kaj sedaj? Primorani so iti včasih po tri, štiri ure daleč po vodo, a pri tem je še vedno dvomljivo, če jo tam dobe. Premožnejši posestniki so si skušali in seveda še skušajo pomagati s tem, da si vsakdo napravi svoj cementni vodnjak, toda teh je jako malo, pa tudi vselej ne obnašajo pridno. Prisiljeni so misliti na osiguranje kala na ta način, da istega pobetonirajo. Vse to je zvezano z velikimi denarnimi žrtvami, kajti predno je materjal v Belokrajini, stane njegov transport dvakrat toliko kot je vreden. Naj navedem samo en vzgled. Če poči na svetilnik cilindar, ne boste dali zanj nič več kot 20 v, v Ljubljani pa 6 v. In tako je z večina rečmi. Pa nazaj k stvari. Torej vasi odnosno občine same si morajo poskrbeti za stalno napajalno, kakor tudi pitno vodo. Tu v najbolji južnem delu Belokrajine je neka občina z okroglo 700 prebivalci. Glavna vas te občine ima četrte ure

LISTEK.

Pod jarmom.

Roman iz bolgarskega življenja pred osvoboditvijo.

Spisal Ivan Vazov. — Poslovenil Podravski. (Dalje.)

»Kam si namenjen, lopov?«

»V K.«

»A čemu ne greš v Meko?«

Turek povsem ni vedel, kaj naj odgovori. Glas mu je zamrl v prsih in komaj je zašepetal:

»Corbadži, pusti me!«

»Hajde, potujva skupaj v Meko!« zakliče Bezportev; »počakaj, vsedem se na te. Ti si jezdaril tisoč let na Bolgarih!... In Bezportev mu spretno zasede hrbet ter ga objame z rokami okrog vratu. »Stopaj proti Meki!« mu reče.

In pred očmi vsega tu zbranega naroda, med kričem in smehom, je Turek z Bezportevom na hrbtu odrinil naprej.

Konj je zamišljeno odšel za svojim gospodarjem.

Kdo ve, kdo ve!... je govoril sam seboj Marko, korakajoč domu, še ves prevzet radi začudenja in osupnenja nad tem, kar je bil videl pred trenutkom. Že petdeset let sem na svetu; spominjam se časa, ko je bila Bolgarjem prepovedana zelena barva in je moral razsesti konja, ako je srečal Turka; on sam kot raja, je viden, doživel, izkušal toliko ponižanja, da sedaj ni verjel svojim očem. Videl je, da je sredi zbranega naroda, pred tisoč gledalci Turek na povelje hromea in pijanega Bol-

garja stopil s konja, da je pozabil na svoj selah* in na svoje osmanstvo ter se mu podložil slično govedi, da je skočil nanj in ga nosil pred vsem svetom! A to se je zgodilo tako preprosto, tako nepričakovano, tako strašno nepričakovano! A to se ni zgodilo kar tako, le slučajno, ali vsled pijanosti — včeraj in predvčerajšnjim bi se kaj podobnega ne moglo zgoditi, danes pa se dogaja in ves narod se reži in ploska, kakor bi se godilo nekaj povsem naravnega... Kakšni časi so nastali? Od kod ta predznost raje in ta strah pri gospodarju?... Ali pa je zares že odbila ura tej državi in Bejzad ter mladina imajo prav?

»Kdo ve, kdo ve?«

V svoji zamišljenosti je naletel na otroke, ki so se vračali iz šole. Bili so Merdevendžievi dijaki (učenci), ki so tvorili dolgo vrsto po dva in po dva skupaj. Korakali so po taktu kot vojaki pod poveljstvom desetnikov, korakajočih na strani ter generala, ki je stopal na čelu... Morkov Asen je nosil na drogu rdeč robec: to je bila zastava!

Marko je bil kakor omamljen.

»Nu, saj je vendar vse znorelo, pričenši od starcev pa do pobalinov,« si je mislil.

In prijemši Asena za uho, mu reče smehljaje:

»Kaj neseš, mali osel?«

Pri tem si je zadovoljno domislil, da se skaza ni poprijela zgolj njegovih sinov in da ni zapazil v njih puntarskega duha, ki se je polastil vseh, da celo njeega samega.

»Naj vsaj ti ostanejo na strani in ne brskajo po kaši, v katero sem jaz zagazil. Jaz že tičim v njej. Ti naj ostanejo živi!«

* Pas, za katerim nosi samokrese in drugo orožje.

Med tem se ga je polastila trpka misel in dodal je nejevoljno:

»Nu, ali mar tem paglavcem ne teče kri po žilah?... Takšnim nepridipravom sem jaz dal življenje?... Toda bolje je, da ostanejo na strani... Dovolj je, da eden odide z doma...«

Solnce se je bližalo k poldnevu. Prišel je domu razčilen in srdit; tu vnide v sobo, pregleda samokrese, ki so viseli v tokih na steni, na to odpre čumnato, skrito za drumi, hoteč vložiti kremen v dva stara samokresa, ki sta ostala še po pradedu ter se že dolgo valjala v prahu. Čumnata je bila temna ter je služila za skrivališče. Vnišel je vanjo, tipajoč slepo naokrog; nakrat pa je obstal ter šel po svečo, da bi bolje videl. Ko je prišel s svečo v čumnato, kako se je začudil! Namesto dveh starih samokresov je zapazil tu celo skladovnik pušk, samokresov in revolverjev. Bila je to cela orožnica. A ta je bila ob enem tudi nekakšna garderoba; v enem kotu so visele obšene torbe, opanke, cunje, čudna francoska obleka, poglajena in nacifrana ter dokaj drugih sumljivih reči.

In Marko je zakričal na babo Ivanico, ki se je ravno kar približala:

»Mati, mati, kdo je odprl skrivališče? Kdo je nanosil sem to ropotijo?«

Baba Ivanica ga je osupla pogledala. Da jo je kdo odprl, mar jaz?... Vsi; Vasil, Dimitir, Kiro so neprestano v njej ter obirajo pajčevino... Kdo neki ve, kaj ondi delajo v temi?«

Marko se razjezi.

»Zlod naj vzame te hajduke!« reče praskaviš se za ušesom.

Potem pridrži še svečo pred skrinjo, se ogleda naokrog in z izrazom zadovoljnosti na licu šepeta: Bedasti, bedasti — naj žive!...

Nato zapre duri za seboj.

Potem se približa k ikonostasu z globokim poklonom pred sliko božjo. Molil je neko molitev, katere v njegovem molitveniku ni bilo...

Molil je za Bolgarsko...

XVI.

Narod v pijanosti.

Zares z napredkom pomladi je tudi puntarski duh strahovito napredoval. Vsa zapadna Tracija, poglavitna ta njena last, je bila to pomlad podobna vulkanu, čigar zamolklo doneenje je napovedovalo skorajšnji izbruh. Celi roj apostolov in glasnikov je gomazel po gorah in dolinah ter organiziral borbo. Povsod so bili z veseljem sprejeti, povsod so našli odprto naročje, ki jih je sprejelo, srca gotovo jih slišati — narod koprneč čuti veliko besedo svobode in nestrpljiv, da bi vzel svoj križ ter ga nesel na Golgato. Dolgo pasmo predhodcev-razsejevalcev je že vzišlo ter prebrodilo duševno nivo Bolgarske in zasejalo ondi seme sebespoznanja. Začudenja vredno to pasmo, ki se je pričelo s Pajsim in končalo z Levskim, dijakonom, dvema svetnikoma — je bilo že zasejalo in poskopilo njivo; prvi jo je blagoslovil z Atonske gore — drugi — raz vislic. Ko je pred dvajsetimi leti Rakovski v tej vasi ljudi šuntal k vstaji, se je komaj rešil besnih kmetov, oblečen v žensko obleko. Sedaj, ko je narod čul, da gre apostol, mu je namesto preganjalcev poslal deputacijo nasproti. A on je poslušal ter požiral koprneče životvorne besede, kakor posušeno grlo kristalno vodo. Ko so mu rekli: »bodi pripravljen, treba ti je umreti!« je pop zapustil cerkev, učitelj šolo, ratar polje in mati je dala svojega sina. Ideja je z živalsko močjo prodirala povsod, prevzela

ima to prednost, da nikoli ne presahne tudi oddaljen studenec najboljše kakovosti, ki pa ob najhujši suši ne. Vendar pa v takih slučajih ne služi zadosti, ker vas je velika in rabi mnogo vode in prisiljeni so poleti večkrat iti iskat vode za blago v več ko dve uri oddaljeno Kolpo. Ta vas torej je stopila na noge in sklenila speljati vodo v sredo vasi, napraviti pri izviru velik rezervoar, na vasi vodnjak in malo nižje napajališče za blago. Stvar ne bi dosti stala, ker ima voda zadostni naravni padec, vendar brez pomoči dežele in države se ne bo moglo to izvršiti. V ta namen so vložili vaščani v začetku meseca vinotoka I. I. prošnjo na visoki deželni odbor kranjski potom občine, preko okrajnega glavarstva črnomalskega s prošnjo za toplo priporočitev. Pa kaj mislite, g. urednik, da je do danes prišel o tej prošnji kak glas kodi in kako hodi? Ne, nikakor ne! Vaščani še danes čakajo in bodo še čakali predno se bo zljubilo visokim gospodom pogledati, jeli se izplača dati za take stvari podpore. Vendar pa se iz križvega pota omenjene prošnje lahko oriše postaja, ki pa se po številu ne da določiti. Bile so namreč volitve za deželni zbor in kakor veste sta bila kandidata, grajščak Mazelle in prof. Dermastia. Za prvega je bil shod nedeljo pred volitvami, za drugega v ponedeljek potem. In na tem drugem shodu bil je pozvan g. državni poslanec E. Jarc naj pove, kako je s to prošnjo, je lise bode dobila podpora ali ne. In čuje! Gospod deželni odbornik Jarc za to prošnjo niti ne ve, ali je prišla na deželni odbor ali ne. Rekël je, da naj se take stvari ne pošiljajo na okr. glavarstva, ampak kar njemu, kajti baš on je vsemogočen in dobi kar hoče, okrajno glavarstvo pa ni nikaka merodajna kapaciteta in od 12. marca 1912 nima okr. glav. med Belokranjci skoro nikakega kredita več, dasiravno je c. kr. okrajni glavar v enem samem letu več storil za blagobit Belokrajne, kot prof. Jarc v vsem svojem poslanstvu. Od tega je minilo že blizu 2 meseca, pa o prošnji še do danes ni nobenega sledu, kljub ponovni urgenci na c. kr. okr. glavarstvo. Pa morda ja ne vpliva na visoki nepristransko podpore razdeljujoči deželni odbor dejstvo, da je dotična občina skoziinskozi napredna? To naj za ta teden zadostuje, drugi teden pa kaj drugega!

Poklon!

DNEVNI PREGLED.

Dunaj in Ljubljana. Krščanski socialci na Dunaju so se oddahnili. Sami niso mislili, da bodo dopolnilne volitve zanje izpadle tako srečno. Pričakovali so, da pri dopolnih volitvah od 78 mandatov zgube polovico in v tem tudi dvetretjinsko večino v občinskem svetu. Da preprečijo to nesrečo, oziroma popolni propad stranke, so zbobnali vse, kar leze in gre na volišče. Največ jim je v volilnem boju koristilo postopanje nemških nacionalcev in svobodomiselcev, ki so šli drug proti drugemu v boj in tako pripomogli krščanskim socialcem do zmage. Razumljivo je, da je vsled srečnega izida volitev zrasel zopet greben vsem klerikalnim listom, posebno pa našemu »Slovencu«, ki ponosno povdarja, da imajo krščanski socialci na Dunaju v občinskem svetu dvetretjinsko večino, docim znaša napredna večina v ljubljanskem obč. svetu le en glas. Seveda se mora tej primeri smejati vsak pameten človek. V Ljubljani imamo kakor znano proporcije volitve, katerih se na Dunaju krščanski socialci silno boje. Pomenile bi namreč zanje popoln poraz. Krščanski socialci se morajo še pri kurijalnih volitvah boriti za večino. In ravno sedanje volitve so pokazale, da bi napredne stranke, ako bi šle skupno v boj, čisto lahko porazile krščanske socialce in tako uničile njih dvetretjinsko večino. Faktum je, da bi v ljubljanskem občinskem svetu če bi bile kurijalne volitve ne sedel niti eden klerikalec, niti eden Nemec, niti socijalni demokrat, ampak sami naprednjaki. »Slovenec«, molči torej!

Iz Cuvajevega pašaluka. Kakor smo že poročali, je v Osijeku tamošnji kaplan Ivan Čvrkovič na velikonočni ponedeljek pridigoval. Vsebinsko pridige je naznanil nek Cuvajev spijon sodišču, ki je takoj uvedlo preiskavo proti kaplanu, češ da je v cerkvi kritiziral Cuvajevo nasilja. Ko je bil kaplan zaslšan so ga takoj zaprli in uvedli proti njemu kazensko preiskavo, radi zločina motenja javnega miru in zaradi motenja vere, ker je s svojo politiško pridigo pohujševal vernike in oskrnil s tem, da

je uvajal v cerkev politiko, bogoslužje! Kaplan je prosil, da naj se ga izpusti iz preiskovalnega zapora, a zagrebški sodni dvor je odbil to prošnjo, češ, da je nevarnost, da kaplan pobegne in pa da upliva na priče. — Kakor je bila ta politiška kaplanova pridiga se ne ve, vsiljuje se nam samo misel, koliko kranjskih župnikov ali kaplanov bi bilo danes v svojih farovžih, ako bi zaprli vsakega, ki uvaža politiko v cerkev.

Nemška naselbina na Dolenjski cesti pri Rakovniku. Kakor se čuje, nameravajo Nemci na Dolenjski cesti tik salezijanskega zavoda kupiti od g. Bedenčiča hišo z zemljiščem vred. Bajе hočejo tamkaj zgraditi nekaki »Ausflugstation« in Deutsches Heim. Kupčija še ni sklenjena, vsled česar je v interesu slovenskega občinstva, da prepreči to nemško nakano. Dotično posestvo je na jako lepem in prijaznem solnčnem kraju. Cena je izredno nizko. Torej narodnjaki na delo! Pokažite tudi v dejanju, da ste v resnici narodni. Sramota bi bila za nas, ako bi se na tako lepem kraju naselili naši najhujši nasprotniki.

Na praškem narodnem gledališču je gostoval z lepim uspehom g. Ivan Krampera, bivši član slovenske opere v prinčevu ulogi iz Dvořakove opere Rusalka.

Zaradi volilnih sleparij pri občinskih volitvah v Šmarju se vrši kazenska preiskava. V preiskavi je cela vrsta klerikalnih šmarskih veljakov in agitatorjev. Sodišče zaslišuje sedaj priče in nadejati se je, da pride do obravnave že v prvi polovici tega meseca. In takrat bodo klerikalni sleparji gotovo dobili zaslužen svoj plačilo.

Današnja številka »Slov. Ilustr. Tednika« je zelo zanimiva; priobčuje »Kako matere raznih narodov pestujejo svoje otroke« (9 slik); dalje 4 slike z razstave ilustracij Sienkiewiczovih romanov; 2 slike s pogreba ponesrečene Mici Keršičeve v Šiški; 1 Dr. Mencinger; bombardiranje Dardanel; 2 slike z umetniško razstavo v Trstu; kako vzdigujejo topoljene ladje; godba N.D.O. v Trstu, ki je 1. maja privikrat javno igrala pri obhodu po mestu; z glavama skupaj zrasčena dvojčka itd.

Sablja Mehmed-paše Sokolovića. Iz Dubrovnika poročajo, da je tamošnji starinar Kraje prodal sabljo damaščenko Mehmeda paše Sokolovića, znanega bosanskega junaka, mažarskemu grofu Telekiju za visoko svoto denarja. Hrvaški listi očitajo bosanski upravi, da se ni pobrigala, da pride ta znameniti spomin iz bosanske zgodovine v sarajevski muzej.

Premijera nove Vojnovičeve drame »Gospa s solničnico« v Belgradu se vrši pred zagrebško in sicer v drugi polovici meseca maja. Inscenacija za to delo bo opremljena in oskrbljena z največjo paznostjo. Da bo uprizoritev tim dostojnejša se mudita že delj časa v Benetkah prvi režiser belgrajskega gledališča Andrejev in gledališki slikar Balurek, da preštudirata točno mesta, kjer se odigravajo prizori tega Vojnovičevega umotvora.

Zloben bik. Letno posetnico Marijo Potočnik iz Dražgoš pri Selcah je te dni v hlevu, ko je biku nesla hrano, sunil biki parkrat v hrbet in v trebuh. Zdobila je tako težke poškodbe, da so jo morali prepeljati v deželno bolnišnico v Ljubljano.

Avtomobilska nezgoda pred sodiščem. Predvčerajšnjem se je vršila vsključna obravnava proti šoferju tržiskega tovarnarja Mallyja. Pretekli mesec je namreč vozil z veliko hitrostjo neki avtomobil po cesti čez Hrušico. Nasproti je prišel kmečki voz, na katerem je sedela neka ženska in par otrok. Konj se je avtomobila ustrašil in je zavil v stran. Žena je skočila z voza in je hotela konja ustaviti. Pri tem pa je prišla pod voz in se je lahko poškodovala. Šofer se na nezgodo ni oziral in je podil po cesti naprej. Žena je stvar naznanila. Toda ni vedela koliko število je imel avtomobil. Dognalo se je pozneje, da je tisti dan vozil Mallyjev avtomobil po Notranjskem. Zadeva je prišla pred sodišče v Kranju, kjer je bil šofer obsojen na 50 K globe. Pri vsključni obravnavi se je skušalo pred vsem dokazati, da ni bil Mallyjev avtomobil, ki je zakrivil ono nezgodo na cesti čez Hrušico, ampak, da je bil kak drug avtomobil. Sodnik pa se ni dal prepričati, ker je bilo vendar več dokazov za to, da je res Mallyjev avtomobil povzročil nezgodo. Sodnik je šoferju zvišal kazen na en mesec ječe.

Grof — morilec. V Varšavi vzbuja veliko senzacijo obsodba poljskega pisatelja grofa Ronikerja. Grof Roniker je bil obtožen, da je

umiril svojega tasta, gimnazijca Stanislava Hrzanovskega, da bi tako prišel do njegovega premoženja. Najprej je po umoru simuliral versko blaznost, nato pa se je streznil in skušal podati alibi. Splošno senzacijo je vzbudila izpoved polkovnika Ziskana, ki je izjavil, da je grof najel posebno sobo, kjer je občeval s svojim tastom in ga končno ubil. Bivši načelnik Kamenih, ki je bil zaprt poprej v temnici, kjer mora sedeti grof Roniker, je je izjavil, da mu je grof obljubil veliko svoto denarja, ako se mu posreči dobiti ljudi, ki bi zanj krivo pričali. Znani ruski bandit Ryter, ki je bil obsojen na dosmrtno ječo je celo izpovedal pred sodiščem, da ga je grof naprosil, naj še ta umor vzame na svojo dušo.

Veliko poverjenje. Poštni uradnik Wober v Stanislavu je poveril 20.000 K denarja in ga pobegnil.

Nesreča pri požaru. V Starem Vedingenu pri Magdeburgu je v noči izbruhnil požar, ki se je hitro razširil. Pri gašenju se je podrla neka stara stavba na gasilce in jih je pokopala pod gorečimi trmovi. Dva sta bila takoj mrtva, eden je umrl na poti v bolnico, trije so težko ranjeni.

Obsojen pariški defraudant. Bivši ravnatelj premoženja francoskega ministrstva zunanjih zadev Homan, ki je poveril okoli 216.000 frankov državnega premoženja, je bil pred pariško poroto obsojen na 5 let ječe in na globo 20.000 K.

Komponist Kmoch. Znani kapelnik Kolinske godbe, katerega skladbe so postale povsod znane in so se mnogo igrale, je umrl. Bil je najpopolnejši češki komponist. Njegove koračnice: Muziki muziki i. dr. so tudi pri nas znane.

Pri mednarodnem godbenem tednu, ki se vrši ta mesec na Dunaju, se bodo proizvajala tudi češka dela Smetane in Dvořaka. Bajе za to, da bo prireditelj imela res mednarodni umetniški značaj: To je uspeh češke umetnosti.

Lovec. Glasilo »Slovenskega lovskega društva« prinaša v svoji letošnji IV. številki III. letnika naslednjo vsebino: Vojteh Karčec: Siva vrana. — Jeleni na snežniški graščini. — Julij Bučar: Jazbec. — Podgorski: Brakada. — Iz lovskega optnika. — J. Bučar: Po belokranjskih vodah. Iz ribarske mreže. Listek: F. K.: Divji petelin v Petelincu.

Našla se je srebrna damska ura, dobi se pri g. Windischu, poslovođu pri tvrdki Tönies na Dunajski cesti.

Kinematograf »Ideal«. Danes specialni večer s krasnim sporedom. Omeniti je posebno sijajno dramo »Usoda mater« in najnovejšo senzacijo »Avtomobilski umori v Parizu«, težavno vjetje Bonota glavarja apašev. Jutri senzacionalen umetniški film prve vrste »Konec pesni«, ali »Smta nevesta«, ki je bil prvotno policijsko prepovedan in krasna slika »Potop ladje Titanic«.

Mestna hranilnica ljubljanska. Promet meseca aprila 1912. 1433 strank je uložilo 763.479 K 34 h, 1607 strank je dvignilo 826.543 K 42 h, Stanje ulog 30. aprila 1912 41.973.150 K 33 h. Število uloženih knjižic 9.692.

Ljubljanska kreditna banka. V mesecu aprilu uložilo se je na knjižice in na tekoči račun 2.479.193 K 35 h, dvignilo pa 2.272.591 K 48 h. Skupno stanje koncem aprila 15.209.189 K 40 h.

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu aprilu 1912 je 152 strank vložilo 36.219 K 56 h, 205 strank dvignilo 72.124 K 58 h, 2 strankam izplačalo hipoteknih posojil 2.600 K. Stanje hranilnih vlog 2.003.212 K 62 h. Stanje hipoteknih posojil 1.586.924 K 76 h. Denarni promet v mesecu aprilu 1912 286.617 K 84 h.

Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu aprilu 1912 je 277 strank vložilo 141.906 K 51 h, 386 strank dvignilo 118.277 K 08 h, 13 strankam se je izplačalo posojil 46.300 K. Stanje hranilnih vlog 5.191.862 K 33 h. Stanje hipoteknih posojil 3.432.878 K 73 h. Denarni promet 439.540 K 68 h.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu aprilu 1912 je 254 strank vložilo 136.566 K 22 vin., 163 strank dvignilo 103.648 K 71 vin., 15 strankam se je izplačalo posojil 55.930 K. Denarni promet 619.788 K 55 vin.

DRUŠTVA.

Sokolsko akademijo v proslavo 50letnice Sokolstva priredi »Sokol I.« v soboto zvečer v »Mestnem domu«. — Iz preteklosti črpamo velike spomine, da se ogradimo za sedanost, iz ognja svetega zavdčenja za najvišje ideale človeštva, za svobodo in enakost, si kujemo trdno voljo za vztrajno delo v sedanosti. Svitlih vzorov čistega idealizma in brezprimernih požrtvovalnosti kakor so bili možje v dobi prvih let Sokolstva med Čehi in Slovenci, iščemo zanam v preporodni zgodovini slovenskih narodov. Sokolska akademija je namreč njena počastitvi požrtvovalnega dela prvih sokolskih delavcev in proslaviti spomina velikih ustanoviteljev Sokolstva Fügnerja in Tyrša. — Malo jih je med nami, ki so bile aktivne priče prvega Sokolstva med Slovenci, zato pa so tem častitljivejši bratje, Vabljeni ste iskreno vsi, ki ste v težkih časih ostrega političnega in socialnega valovanja ostali zvesti sokolskim geslom. Pridite in počastite sokolski večer s svojo navzočnostjo in dajte s tem mladim zastopnikom Sokolstva bliščeč vzgled neomajne zvestobe in skalne značajnosti. Vabljeni ste zastopniki vseh onih korporacij in društev, kojih težnje gredo v narodnem življenju paralelno, dopolnjujoč in se vzajemno podpirajo s Sokolstvom. Proslava 50letnice Sokolstva naj jasno pokaže, da smo sinovi in hčere tistega naroda, ki se je znal, četudi že davno k smrti obsojen, z lastnim delom in z lastnimi močmi, dvigniti in nastopiti težko pot rešitve. Sokolska akademija bodi kreпка manifestacija sokolske ideje in njenih kulturnih teženj!

Čez 8 dni se vrši v ljubljanskem »Narodnem domu« velika dobrodelna veselica za Domovino. Razven plesa v veliki dvorani bo v Sokolski telodavnici za neplesoče, aranžiran kabaretni večer. Izmed sporedovih točk navajamo baletni ples deklic, petje »Ljubljanskega

Zvona«, humoristični nastopi, pevski septet in kvintet, solo nastop opernega basista g. Krizajca, itd. V bufejih in paviljonih se bo dobilo za strogo zmerne cene vino najboljših firm, jestvine, hladilne pijače, likerje, šumeča vina itd. Veselica bo imela domač, družabni značaj in je torej brez posebnih vabil vsak vabljen. **V ponedeljek** 6. maja pop. ob 5. uri v Narodnem domu imajo ljubljanske dame, ki žele sodelovati zadnji splošni sestanek. Prosimo nujno, da se udeležijo tega sestanka vse. Vabila za prejšnje sestanke veljajo tudi za ponedeljek k sestanku. Odsotne dame se v paviljone ne bodo pridilele.

Sokolski telovadni odsek Moste pri Ljubljani priredi 4. avgusta veselico z javno telovadbo, radi tega apelira na vsa sosedna narodna društva, da se ozirajo na to prireditev. Odbor. — Za sokolski telovadni odsek Moste pri Ljubljani sta darovala: g. A. Šarabon, veletržec, 10 K, g. dr. Triller, odvetnik, 10 K. Obema darovalcema najiskrena zahvala. Želeti je, da bi se našlo še mnogo posmalmcev. Na zdar.

Za »Sokolski dom« na Vrhniki darovala je »Dolnška pivovarna« v Laškem trgu 20 K. Po nabiralnikih nabralo se je v isti namen v sledečih gostilnah: Pri »Jurci« 14 K 40 vin., pri Kočevanju 9 K, pri Korenčanu 15 K 60 vin., v Mantovi 10 K, pri Ign. Oblaku 3 K. Skupaj 72 K. Vsem darovalcem najiskrenejša hvala! Na zdar!

Cirilmetodarski fantje prirede pod okriljem moške podr. C. M. družbe v Kranju dne 4. maja 1912 svoj Fantovski večer v prostorih »Narodne čitalnice in gospe Marije Mayr-jeve v korist obrambnemu skladu s sledečim sporedom: 1. Fantovski pozdrav, 2. V. N. Gogolj: »Ženitev«, burka v 2 dejanjih. (Igrana prvič na slov. odr.) 3. Prosta zabava z petjem in plesom. Za prosto zabavo bo skrbnjeno v obilni meri in nihče naj se ne čudi, če pride do tekme lepote v treh oddelkih. To noč izide tudi »Fantovsko solnce«. Toaleta navadna. Pri prireditvi sodeluje sl. godba tukajšnjega gasilnega društva. Vstopnina: 1 K za osebo, preplačila se ne odklanjajo. Začetek ob 8. uri zvečer. Najobilnejše udeležbe pričakujejo prireditelji.

Zabavni večer priredita moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Logatcu v nedeljo, dne 5. majnika t. l. zvečer ob pol 9. urivprostorih hotela »Kramar«. Spored: Popolna žena. Veseloirga v 1 dejanju. Prosta zabava, petje, ribarjenje velike ribe itd.

Akademikna podružnica sv. Cirila in Metoda na Dunaju naznanja, da se vrši njen občni zbor v soboto 4. maja ob 8 uri zvečer v restavraciji »Schwarzspanierhof« Dunaj IX. Schwarzspanierstrasse s sledečim dnevnim redom: Poročilo odbora. Predlogi odbora. Volitev. Samostojni predlogi. Slučajnosti. Samostojne predloge je treba javiti odboru do 3. maja, Londongasse 25, Dunaj VIII. »Sava«.

Načelstvo zadruge sobo, črkoslikarjev in pleskarjev v Ljubljani, naznanja vsem svojim cenjenim članom, da se bodo prihodnje preizkušnje za vajence oziroma pomagale vršile dne 14. maja t. l. po predpisanih določilih. Prošnjam priložiti je pravočasno učno izpričevalo ter zričevalo obrtne nadaljevalne šole. Štefan Špetič t. č. načelnik.

Občni zbor društva drž. sodnih pisarskih oficijantov in pomočnikov za Kranjsko v Ljubljani ima svoj redni občni zbor dne 5. maja 1912 obpol 3. uri popoldne v hotelu Ilirija z običajnim dnevnim redom. Po zborovanju je prijateljski sestanek, pri katerem bo tovariš g. Frank poročal o avdijenci na Dunaju in se vsled tega vsi kolegi pozivljajo, da se občnega zbora in sestanka polnoštevilno udeležijo.

Društvo odvetniških in notarskih uradnikov za Kranjsko s sedežem v Ljubljani usoja si uljudno vabiti vse p. n. kolege in kolegije na prijateljski sestanek, ki se priredi v soboto, dne 4. maja 1912 ob 8. uri zvečer v salonu hotela »Ilirija« v Kolodvorski ulici. K tem prijateljskemu sestanku imajo dostop tudi rodbinski člani p. n. kolegov in kolegij.

Društvo c. kr. poštarjev in poštinih odpravnikov za Kranjsko-Primorsko ima vsled premestitve njega predsednika gosp. c. kr. nadpoštara Ivana Ulepiča iz Krškega v Kranj svoj sedež od 1. maja t. l. naprej v Kranju, kamor naj se vsi društveni dopisi vpošiljati blagovoljio.

Občinske volitve v Spod. Šiški.

Socialno demokratsko zavijanje. Rdečkarji se kar ne morejo potolažiti, ker jim pšenica v Šiški ne gre v klasje. Mislili so, da bodo Šišenčani res tako neumni in volili stranko, katara ima v Šiški edino cilje, da se pri njej rede in odebele nekateri ljudje in jim pripomogli s tem do polnih koritov. Zmotili so se in zdaj v svoji onemogli jezi sikajo in grizejo okrog sebe kot gad, če ga daš v precep. Zvezo z Nemci mednarodni socialni demokrati na vse pretege taje, ne pomislijo pa, da so bili v jeseni pri zadnjih volitvah izvoljeni v občinski zastop trije nemški socialni demokrati potom kompromisa. Šišenski volilci dobro vedo in so si od zadnjih obč. volitev v spominu obdržali, da je šla socialno-nemška-klerikalna klika skupno v boj proti narodno-napredni stranki. Istotako vedo volilci, da se bode to pri nadomestnih volitvah ponavljalo. Zato pa je zavijanje mednarodnih socialnih demokratov, da niso zvezani z Nemci, jalovo, ker njih stranko tvorijo v Šiški povečini Nemci, oziroma sodrugi, ki jim je narodnost deseta briga. Zato so pa tudi vsi zavedni Slovenci, ki so bili svoj čas v socialni demokratski stranki isti obrnili hrbet in pristopili k jugoslovanski železničarski organizaciji. Kako zna socialno demokratska stranka gospodariti, to je pa jasno pokazalo njeno gospodarstvo v pogrebem društvu. Zavedni slovenski Šišenčani bodo pokazali v nedeljo dne 5. maja 1912, komu zaupajo in v nedeljo bodo internacionalni demokrati lahko sprevideli, da v Spodnji Šiški niso zanje tla, kjer bi na gospodarskem polju kazali svoje velezmožnosti.

vse — gore in doline, kočo reveža in celico meniha! Da, tudi čorbadžiji, ta privilegirana vrsta, ta ovira narodnega napredka, so se nahajali pod čarom te misli, ki si je podjarmovala duhove med njimi. Resnica, oni so se primerno slabo udeležili narodnega gibanja, toda ga vsaj ovirali niso, ali ga ne, izdajali. Izdajstva in podlosti od vseh strani in od vseh so sledila šele po katastrofi, kakor se to dogaja zmerom in povsod. Zaman in na škodo zgodovinski resnici bi radi nekateri pristranski monopolizirali to navdušenje in v prosep tega dela naroda, ki nosi opanke, Zaman, Puntarski duh, ta ognjeni Serafim, je dosegel s svojimi perutnicami opankarje in vseučilišnike, ovčje kučme in fese, »kalimavke« in klobuke. Kakor v vseh naprednih borbah Bolgarske, stali stali sta tudi tukaj veda in križ, torej duh, v prvi vrsti. Mučeništvo novih bolgarskih mučencikov dokazuje to javno. Resnica sicer je, da glavni voj, poprej in sedaj, je dajala masa naroda, toda dajala je samo to, kar je imela in mogla: število. Bilo je treba razumnštva, ki mu je dajalo smisel in dušo. Sicer pa je navdušenost rastle ter se polasčevala vseh. Vsaki dan je pridobila več na meri in novih močeh, a ob enem so rastle tudi priprave; stari in mladi so med seboj tekmovali pri delu. Kmetje niso obdelovali polja, marveč so vlivali krogelje; meščanje so zanemarjali trgovino. Tajne pošte so se po dnevu in po noči pošiljale med raznimi komiteti in med centralo v Panagjuristu, kakor je tudi tajna policija neprestano

sledila za javno. Mladina je zahajala na orožne vaje pod poveljništvom stotnikov in desetnikov; žene so tkale navlake ter plette trakove, starke so mesile ter pekle suhar, črevljarji so delali zgolj vojaške mavhe, opanke, nabojnike in druge potrebščine za vstaže; celo vaški zastopniki, pobiralci davkov, županje in druge uradne osebe so se udeleževale teh priprav. V vsaki vasi je naraščalo skladišče orožja, krogelje in smodnika — smodnik so dajali celo sami Turki; črešnjava debela, prevrtana, otesana, obita z železnimi obroči, so služila za topove. A svilnate zastave z zlatimi, rjovčimi levji, fantastična, huševska obleka, leskeče se duhovsko oblačilo, križi in bandera bi imeli biti okrasje bodočega boja. Vpliv splošne opojnosti in zanosu se je izražal celo v otročjih igrah. Namesto »purge«, »lopte« in podobnih iger so se otroci igrali vojake, urili se v marširanju sredi ulice, delali si puške iz beza in sablje iz lesa... Stari ljudje, čudeči se temu, so govorili: »to je znamenje božje.« A znamenjen nebeskih, napovedujočih grozne nevihte, ni bilo. Da, izvzemši nemara prečudno preostalo: »Turcia ke padne, 1876«, ki se je razširjalo od ust do ust ter begalo celo najbolj trdovratne glave... Nasprotno, pomlad je dospela zelo zgodaj ter spremenila vso Turčijo v rajski vrt. Sadniki z rožami so se razcveteli čudovito razkošno kakor še nikdar. Polje in njive so obetale bogato žetev, toda kaj, ko ne bo nikogar, ki bi pobral bogato letino!

(Dalje.)

Delavska stranka pravijo, da je socialna demokratična v Spodnji Šiški. Njihov voditelj pa je šel med kapitaliste in se z njimi druži. Kdo jim naj še veruje, da zastopajo interese delavstva?

Ni še dolgo tega, ko je vodja socialnih demokratov na shodu pri »Reininghaus« grmel proti vodovodni zadrugi v Šiški. In danes? Med akcionarji vodovodne zadruge sedi in lepe dividende vleče, delavec mora pa vodo drago plačevati. Res lep prijatelj delavstva!

V družbi Oroszyja in drugih se g. Anton Kristan dobro počuti! Iz hvalečnosti, da pusti vodovodno zadrugo pri miru, so ga akcionarji vodovodne zadruge izvolili za nadzornika, na mesto, katero tudi nekaj nese!

Narodno-napredni volilci v Spodnji Šiški! Ako nočete, da bi Vam gospodarili oni, ki s svojo dečo polnijo šulferajnsko šolo v Spodnji Šiški, ki so v zvezi z Nemci in klerikalci, potem v nedeljo vsi na volišče in oddajte svoj glas kandidatom narodno-napredne stranke.

Vsa pojasnila, tiskovine za volitev dobe narodno-napredni volilci vsak dan od 1. do 3. ure in zvečer od 7. do 9. ure v Čitalnici.

Opozarjamo volilce na shod, ki se vrši v soboto dne 4. t. m. zvečer ob 8. uri »pri Kančetu«. Udeležite se ga polnoštevilno in pokazite, da je Šiška bila in bo napredna.

Kandidatje narodno-napredne stranke so sledeči:

1. **Jože Drenovc**, železniški uslužbenec, Spodnja Šiška;
2. **Peter Jenko**, trgovski sotrudenik, Spodnja Šiška;
3. **Ivan Kelec**, adjunkt drž. železnice, Spodnja Šiška;
4. **Albert Kolman**, strojni stavec, Spodnja Šiška;
5. **Ivan Koprivc**, žel. uslužbenec, Spodnja Šiška;
6. **Fran Ogrizek**, trgovski potnik, Spodnja Šiška;
7. **Dragotin Vučnik**, adjunkt južne železnice, Spodnja Šiška.

Namestniki:

1. **Alojzij Čolnik**, vlakovodja, Spodnja Šiška;
2. **Josip Jermolič**, žel. mojster, Spodnja Šiška;
3. **Peter Porenta**, delavec pri Vodniku, Spodnja Šiška;
4. **Tomaž Tomšič**, žel. uslužbenec, Spodnja Šiška;

Napišite na glasovnico te kandidate. Ako vsak zaveden narodnjak stori v nedeljo svojo dolžnost, bo zmaga napredne misli sijajna.

Idrija.

Samoumor. V torek dne 30. pret. mes., so našli v jami, obešenega s pasom na lestvi, Franca Erjavca, 22letnega rudarja, ki je stanoval v Spodnji Idriji. O Erjavcu govore, da ni bil čisto jasne pameti in je gotovo izvršil samoumor v hipni blaznosti.

Tudi Oswaldova zaslugi! Doslej je bila v občinskem proračunu tudi postavka »razni stroški«, s katero je lahko razpolagalo županstvo, kadar je bilo treba zadostiti nenadnim zahtevam. Iz te postavke je bilo mogoče dati rudarjem vojakom podpore, kadar so odhajali na orožne vaje. Rudar si sam ne more nič prihraniti, toliko manj je to mogoče, ako ima ženo in otroke. O tem ni treba pač nobenega dokazovanja. Zato pa je nekaj podpore rudarju-vojaku dobro delo, da ni bilo treba stradati družini doma, pa tudi niemu ne na manevrih. Ni bilo dosti, ampak vsaka podpora v sili je dobra. To razume vsak, samo c. kr. katehet Oswald ne! Ta je seveda rekuriral proti oni postavki — in sedaj je podpiranje rudarjev vojakov po zaslugi c. kr. kateheta Oswalda onemogočeno! Ta strašni človek res nikomur ničesar ne privoščil — razen sebi! Samogoltnost je ena najgrših lastnosti vsakega klerikalca.

V ljubljanski lemenat so svoje dni kontrabant nosili jedi in pijače, da ni bilo treba otepati samo lemenatarskega komisa. Če ni bilo drugače, so tudi skrivoma uhajali iz lemenata. — Ker je torej c. kr. katehet Oswald sit vseh dobrot, je končno razumljivo, da vojakom rezervistom ne privoščil priboljška. Oswald tudi sme od rudnika dobiti 300 K podpore za romanje v Jeruzalem, rudar pa je ne sme dobiti od svoje občine, ko gre služiti cesarju! Taka je klerikalna morala!

Trst in Primorje.

Nepotrebno društvo. Iz Trsta smo prejeli: V Trstu se je ustanovilo »Delavsko izobraževalno društvo«. Ustanovilo se je pod pretezo, da imamo sicer delavska strokovna društva, ali da se ista premalo brigajo za izobrazbo delavstva. Mi pa trdimo ravno nasprotno. Prvič to »Delvsko izobraževalno društvo« nobeno delavsko društvo ni, kar nam izpričuje že odbor; drugič pa izvršujejo in skrbje za izobrazbo delavstva vedno in dosledno strokovna društva že, in je ta očitek strokovnim društvom neopravičljiv. Poleg tega imamo pa v Trstu polno predavateljskih odsekov, ki nam prirede predavanja, a žalibog pri teh predavanjih ni navzoče one inteligence, ki si je ustanovila »izobraževalno društvo«. Se druga vest kroži po Trstu. Svoičas, se spominjamo, da je poročal »Dan«, da misli nekdo v Trstu ustanoviti neko ljudsko gledališče, izobraževalno društvo in nato narodno socialno stranko. Tudi se govori po Trstu, da si je že nekdo izbral »svoj« organ, potem katerega misli izvesti svoje načrte. Z eno besedo, jasno govorjeno, zgaga naj bi se pričela delati ne na političnem polju, temveč na kulturnem. Ni so to prazne kombinacije, a so zelo neumestne in ostanejo tudi neizvedene, ker sredstva bodo tudi imelo svojo besedo pri stvari, poleg tega pa se v bodoče ne bodo dali zaslepiti ljudje več tako, kakor so se dali pri snovanju novega »Delavskega izobraževalnega društva«. Govorimo torej iz za kolis in bomo govorili še jasneje — če bo potreba. »Delav-

sko izobraževalno društvo« ima torej svoj namen, svoj gotov namen, o katerem pa bomo drugič v interesu stvari jasneje govorili, če bodele dovolili gospod uredniki.

Izpit na c. kr. ženskem učiteljsku v Gorici. 1. Izpiti za otroške vrtnarice in za ženska ročna dela začnejo dne 3. junija ob 8. predpoldne. Prošnje je vložiti do 15. maja t. l. 2. Pismeni izpiti zrelosti se bodo vršili od 20. do 23. maja. 3. Glede sprejemnih izpity za prvi tečaj pride posebno naznanilo.

Velika slavnost razvija zastave Šentjakobske Čitalnice se bo vršila dne 2. junija t. l. Čitalnica je za to priliko razposlala znanim društvom vabilo za sodelovanje pri tej slavnosti ter se za trdno nadeja, da se bratska društva odzovejo tej prošnji, da bode ta dan velika manifestacija tržašk, slovenskih, Apeiramo pa tudi na bratska društva izven Trsta naj se vdeležijo te velike narodne manifestacije. Ker odboru Čitalnice niso znana vsa narodna društva posebno izven Trsta, se tem potom najljubše vabi vsa ona društva, ki bi ne prešla posebnega vabila. Vse kar narodno čuti naj ta dan prihiti v Trst, da si stisnemo bratske roke, ter se navdušimo za nadaljno borbo za skupne cilje. Čas prijave je do 15. maja, da bode mogoče pravčasno sestaviti spored.

Podružnice N. D. O. N. D. O. ima več podružnic. Med vsemi najbolj napredujejo sledeče: podružnica v Puli, podružnica v Škedenju, podružnica v Gorici in Ajdovščini. Tudi ljubljanska podružnica se je lepo razvijala. Ampak naši c. kr. to ni bilo po godu, zato je šla rakom žvižgat. Upamo pa, da se vkljub nevolji naše vlade, zopet ustanovi. Podružnica N. D. O. se lahko ustanovi, kadar se prikladi 30 članov, zato tem potom prosimo, da se vsi oni delavci, ki simpatizirajo z N. D. O. in bi radi ustanovili bodisi skupino (skupina 20 članov) ali pa podružnico, obrnejo na vodstvo »Narodne delavske organizacije v Trstu« (ulica Sv. Franciška 2) katero daje vse potrebne informacije glede ustanovitve podružnice, ali pa skupine itd.

Gibanje zidarjev. Pisali smo že, kakšni boji se vrše med okoličanskimi zidarji. »Dan« je tudi že večkrat razkril javnosti, kakšnih sredstev se poslužujejo socialni demokratje pri agitaciji. Nekaj jih je organiziranih pri socialnih demokratih, nekaj pa pri N. D. O. Socialni demokratje so v večini, zato pa pritisakajo na manjšino, da bi se njim podvrgla; po vsej sili hočejo, da se vsi okoličanski zidarji organizirajo pri socialnih demokratih. Ko bi se pri agitaciji posluževali vsaj poštenih sredstev, bi mi nič ne imeli proti temu. Oni pa se poslužujejo največjega terorizma. Več delavcev je izgubilo delo samo zato, ker niso se hoteli organizirati pri socialnih demokratih. Kadar delavec nima dela, mora pa beračiti in stradati. Žalostno je to, če delavec povzroči svojemu sctrpnu delavcu bridko življenje; če je delavec, ki bi moral znati kaj se pravi živeti v brezposelnosti, kriv obupnega življenja bivšega sodelavca. Skupina zidarjev N. D. O. je zato sklicala več javnih shodov, na katerih so se zidarji pritoževali proti postopanju socialnih demokratov. Reklj so, da se jih je z velikim terorizmom prisililo, da so se po sili morali pri socialnih demokratih organizirati. Tudi so dejali, da se boje tega, da bi potem, kadar začne poslovati posredovalnica za delo, oni potom posredovalnice ne dobili dela. Poročevalci N. D. O. so jim, kar se samo posebi razume, vse natančno raztolmačiti; povedali so jim, da to ni res, da socialnim demokratom ta laž samo zato služi, da bi spravili poton nje (laži) vse zidarje, tudi tiste, ki so člani N. D. O., v njihovo organizacijo. Po obrtnem zakonu se morajo namreč povsod tam, kjer izvršuje eno obrt v enem okraju več obrtnikov, ustanoviti zadrugo (konsorcij). Člani zadruge so obrtniki, delodajalci; pripadniki zadruge so pa delojemalci, ki delajo pri teh obrtnikih, ki so združeni v zadrugi. Zadruga ima pač ta namen, da dela za povzdigo obrti in da uravna morebitne prepire med delodajalci in delojemalci, ki imajo v zadrugi svoj pomočniški odbor, kateri zastopa v zadrugi interese delojemalcev. Nadalje ima namen ustanoviti bolniške blagajne, posredovalnice dela itd. V tem konsorciju imajo torej vsi pripadniki enake pravice. Da bi imeli socialni demokratji samo za to, ker so socialni demokratji več pravice, to je laž. Pri posredovalnici dela se ne bo gledalo nato, ali ima delavec knjižico te ali one delavske organizacije, ampak bo se moral izkazati vsakdo z delavsko knjižico in ne z društvom. Ako se bo pa pripečela kaka nerodnost, ako se bo pri posredovalnici, v kateri tudi štirje zastopniki iz pomočniškega zbora, kateri so po slučajno socialni demokratji, dajalo prednost socialnim demokratom, potem pa nastopimo mi z vso močjo proti in zahtevamo, da se mora posredovalnica dela, ako ne dela v prospeh vseh, odpraviti. Ko bi bilo tako, kakor trdijo socialni demokratji, potem bi seveda bil vsakdo prisiljen se vpišati k socialnim demokratom. Ko bi moral biti pa vsaki delavec njihov član, potem bi bilo delavstvo šele izkoriščano — na podlagi visokih članskih prispevkov namreč. Že sedaj morajo soc. dem. zidarji plačevati 50 v na teden, medtem ko plačujejo člani N. D. O. samo 30 v. Od teh 30 v dobijo seveda veliko več protisluže od strani N. D. O., kakor socialni demokratji od 50 v. Torej, oni bi hoteli imeti nad delavstvom popolno oblast, da bi lahko šli s prispevki tudi na 2 K na teden. Tako stoji stvar. Zato, slovenski zidarji, nič se ne bojte socialnih demokratov; če se vam kaj krivičnega zgodi, če se vam hoče zato škodovati, ker simpatizirate z N. D. O., naznanite to takoj vodstvu N. D. O. v Trstu, ul. Sv. Franciška št. 2. — Radovedni smo, kako so praznovali prvi majnik oni socialni demokratični zidarji, ki so prepojeni s sovraštvom napram delavcem, članom N. D. O. Hudo bo morda marsikomu pri srcu, ko je škodoval svojemu sctrpnu. Voditelji socialne demokracije naj prepovedo boj soc. demokratov proti izkoriščanim slovenskim delavcem, če to ne store, je njihov govor o solidarnosti — hinavščina.

PROSVETA.

Nebesa na zemlji. Včeraj so v veliki dvorani »Nar. doma« priredili slovenski igralci znano burko »Nebesa na zemlji«. Ta burka je dosegla na odru dež. gledališča velik uspeh, bil je takrat večer smeha. Seveda na provizoričnem odru tak uspeh ni mogoč, ker se igra ne da razviti. Vendar smo se tudi včeraj smejali. Vloge so bile primerno razdeljene in so igralci skušali podati nebesa na zemlji, kakor so ravno mogli. Nastopile so nekatere mlajše moči, ki so pokazale, da je sil dovolj, samo gledališča oz. občinstva je treba. Sinočno prireditve so posetili redki prijatelji našega gledališča — prve vrste so zasedle nekatere domače narodne družine in so s tem pokazale svojo naklonjenost do slovenskih domačih igralcev. Dvorana je bila do polovice napolnjena. Seveda je za igre velika dvorana neugodna, ker se v nji ubije glas, tudi oder se ne de dobro postaviti. Zato smo pač imeli čas premišljati, kaj in kako bo z nami, ako se ne reši ugodno gledališka kriza. Ali naj sedaj, ko stoji lepa stavba dež. gledališča, pademo nazaj v čase čitalnice? Ali naj pustimo svoje nadarjene igralce, da poidejo drugam iskati kruha in slave? Kakor čujemo, je kriza že deloma ugodno rešena, naša dolžnost pa je, da jo za vselej prenamagamo in da zagotovimo domačim igralcem doma tako eksistenco, da se bodo mogli izkazati v vseh svojih silah. To je naša dolžnost do naše narodne kulture.

„Domovina“.

Dijaško podporno društvo »Domovina« ima 11. t. m. svojo veselico, ki naj prinese zopet nekaj dohodkov. O prireditvi sami smo že povedali svoje mnenje. Kakor poročajo listi, bo veselica zelo lepa zabava, veselja zanimivosti — vsega bo dovolj. Kdor bo prišel tja, se bo dobro imel in zraven tega bo imel zavest, da podpira dobro stvar. »Domovina« je za nas velike važnosti, saj oskrbuje našo mladino s hrano in skrbi tudi splošno za dijaštvo.

Treba pa bi bilo, da ne prispeva za društvo samo Ljubljana, ampak cela dežela mora izpolniti svojo dolžnost. Zato apeliramo na vse mladino, da se 11. t. m. spominjajo »Domovine«. Po vseh družbah in pri vseh prilikah naj se pobira za »Domovino«. Posebno naše narodne gospodične naj skušajo v vseh krajih nabrati svojo zbirko, ki naj jo pošljejo »Domovini«. Kdor more, naj z darovi prispeva za prireditev »Domovine«. En dan v letu bodi posvečen »Domovini«. Pomladanska veselica »Domovine« naj združi nas vse v delu za »Domovino«.

Vedrines.

Dne 30. m. m. se je ponesrečil eden iz najslavnejših sodobnih zrakoplovcev. Ime Vedrines je pri nas, — ki se za šport in tudi za aviatiko ali zrakoplovstvo le malo zanimamo — skoraj neznan. Pisali smo o njem ob času, ko je s svojim aeroplanom kandidiral v francosko zbornico. Ni dolgo od tega — menda en mesec. Takrat se je o njem sploh mnogo pisalo in listi so prinesli slike, kako leta nad svojim volilnim okrajem, kako kroži nad vami in spušča letake med volilce kako stoji v zrakoplovu in govori govor. Vedrines sicer vkljub svoji čez vse moderni agitaciji ni bil izvoljen v francoski parlament — toda pridobil si je slavo s tem, da je pokazal, kako bodo izgledale volitve bodočnosti.

Vedrines je imel sploh znano ime, zaradi svoje odločnosti. Reklj so mu »Galski orel«. Bil je Gaskonec in je imel vse one lastnosti, ki dičijo Gaskonce: zvitost, iznajdljivost, veliko domišljijo, smel polet, zaupanje v svojo silo, trdno voljo do življenja, hrepeneje po zmagi. S temi lastnostmi je dosegel nenavadne uspehe. Vedrines je bil navaden delavec, ki je delal v Blieritovi tovarni, kjer se izdelujejo zrakoplovi. Tam se je seznanil s posebnostmi raznih strojev in je kmalu spoznal dobre in slabe strani eno in dvoploščnih zrakoplovov. L. 1910. se je prijavil k skušnji za pilota. Pilot je pri zrakoplovu to, kar je pri avtomobilu šofer — torej reklj bi — »letač« — Napravil je izpit in je bil v Franciji 312 pilot, ki je imel izpit. Udeležil se je potem raznih tekem in je s svojimi uspehi zasenčil slavo nekaterih znanih imen: (Paulhany, Benaus Leblany). Tekmoval je tudi v letu na daljavo z Baumontom. Lansko leto je preletel Pireneje in je dobil nagrado za polet iz Pariza v Madrid. Vedrines je vedel ceniti pomen časopisja. Svoj polet čez Pireneje je natančno popisal. Pariški listi so prinesli cele strani o njegovem praznem poletu. Vedrines je sam popisal svoj polet tako zanimivo, dasi je pridobil ime najdrznejšega zrakoplovca. Angleški in francoski aviatiki t. j. zrakoplovci so čutili v njem najhujšega tekmeča. Pri poletu čez Pireneje ga je baie napadel orel, Vedrines se je moral visoko v zračnih višavah, ko je plaval čez megle vrhove in je moral paziti, da ne zaide v stran, boriti z orlom, ki je hotel uničiti predrznega zrakoplovca. Časopisi so obširno popisovali ta boj. Pozneje so se v Parizu raznesle vesti, da hoče Vedrines s svojimi poleti zaslužiti doto svoji hčeri. Vkljub temu obrekovanju je Vedrines kandidiral v francoski parlament, kakor smo poročali.

Te dni pa se je zopet vršila tekma za Gommerjevo nagrado. Šlo se je za to, kdo bo najpreje priletel iz Brusela v Madrid torej iz Belgije čez celo Francijo v sredino Španije. Vedrines, je že enkrat dobil nagrado in ni hotel, da bi mu jo kdo drugi odnesel. Letel je izborno, toda zmanjkalo mu je bencina. Zato se je hotel pri Donai spustiti na tla, da bi dobil bencina za nadaljni polet.

Ker pa ni bilo primerne prostora, da bi pristal, se je spustil na železniško progo. V tem trenutku je pridrdral brzovlak, ki je zdrobil zrakoplov in vrgle drznega letalca daleč

proč. Vlak so ustavili in so odpeljali Vedrinesa težko ranjenega v Pariz. Tam je umrl v bolnici. Tako je dokončal pot svoje slave eden najdrznejših svetovnih letalcev. Kdo bo dosegel nagrado, za katero je letel, se ne ve. Pariz žaluje za drznim orlom.

Katastrofa parnika „Texas“.

Strašna nesreča, ki se je zgodila v ponedeljek zvečer pred Smirno v luki je vzbudila vso evropsko javnost. Parnik »Texas«, ki se je potopil pred luk, namreč ni postal žrtev kake elementarne sile, ampak žrtev pomorske mine, katere je turška vlada postavila pred luk, ker se je bala napada italijanskih bojnih ladij. Parnik je tehtal 900 ton in se je potopil z moštvo vred, 60 mornarjev je zgubilo pri katastrofi svoje življenje. Evropska javnost je raditega zelo vznemirjena, ker se nikakor ne more smatrati to nesrečo za prvo in zadnjo, ki je zadela plovitbo vsled italijansko-turške vojne.

Podrobnosti o nesreči.

Katastrofa parnika »Texas« pred luk Smirna se je zgodila v ponedeljek okoli šeste ure popoldne. Eksplozija je bila grozna. Mina je ladijo raztrgala na drobne kosce. Rešilna akcija je bila zelo otežkočena, ker je bila nevarnost, da tudi druge ladje, ki bi priletele na kraj nesreče, ne sčrčev zrak. Vrh tega je nastala še tema, nakar se je situacija še poslabšala.

Prvi kapitan je bil težko ranjen, drugi, tretji in četrti oficir, strojnik in kurjači so utonili. Večina potnikov in uslužbencev se je rešila s plavanjem. Potniki in mornarji so bili večidel Grki razven par Francozov in Angležev.

Parnik »Texas«.

Parnik »Texas« je bil zgrajen l. 1888. v New-Castlu in je bil last parobrodne družbe »Hadži-i-Dand«, ki ima svoje središče v Smirni. Družba je začetkom sedanje vojne sprejela svoje ime v »American Archipelago Company«. Parobrod tega društva plovejo v ameriansko zastavo in prevažajo potnike in blago po grških in turških otokih.

Turško uradno poročilo.

Po uradnih vesteh, ki so došle iz Smirne, je kriv katastrofe kapitan. Odšel je na pot in se ni hotel ozirati na opomine, naj ne vozi skozi ono nevarno zono, kjer plavajo mine. Na parobrodu je bilo 100 potnikov in 38 uslužbencev. Po eksploziji se je rešilo 68 oseb, a pozneje so našli še par rešencev. »Texas« je vozil pošto za Solun in Evropo.

Par podrobnosti.

O nesreči parnika »Texas« še poročajo sledeče podrobnosti: Parnik »Texas« je imel 101 potnika, med temi največ Armencev in Turkov. Mornarjev je bilo 25. Rešilo se je 65 oseb, mnoge od njih so ranjene. 60 ljudi je utonilo. Po eni verziji parnik ni zašel na podmorsko mino, ampak je bil bombardiran. »Texas« je mirno plul naprej, ko sta iz trdnjave Smirna nenadoma padla dva slepa, nato pa štirje ostrji strelj. Kroglice so padle na sredo ladje tako, da je takoj eksplodiral veliki kotel. »Texas« je bil parnik starega sistema in last brodolastnika Hadži Danda. Hadži ni nikdar hotel plačati takse in plovitbene proge in je zato vedno razobesil zastavo Zjedinenih držav.

Najnovejše vesti, telefonska poročila.

OBČINSKE VOLITVE.

Dunaj. 2. maja. Danes so se vršile nadomestne volitve petih občinskih svetnikov iz prvega volilnega razreda. Vsled velikega terorizma in volilnih sleparij, ki so presegle še vse dosedanje, se je krščanskim socialcem posrečilo, da so si ohranili tudi teh pet mandator. Z današnjimi volitvami so končale volitve za dunajski občinski svet.

DELEGACIJE.

Dunaj. 2. maja. Koncem današnje seje je odgovorni predsednik avstrijske delegacije na interpelacijo slovenskih delegatov glede zlorabe cenzure na Hrvaškem. Dobernigg je izjavil, da je preventivna cenzura v resnici največja škoda za časopisje, a ker je ista določena po določbah kraljevskega komisarijata, ni na odpravo iste misliti pred odpravo komisarijata.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.

Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najma 181 znesek 50 vinarjev. Pisanim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačuj jo vnaprej; zunanji inserenti v znakmah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Prillična soba s posebnim vhodom, priprava za krajaško ali čevljarsko delavnico se odda s 15. majem v Sp. Šiški, Planinska cesta št. 195. Istotam se proda enonadstropna hiša.

313—3

Voziček na treh kolesih, za hitro razpečavanje blaga se ceno proda. Natančneje se poizve pri Chalupnicku. Stari trg št. 9.

Kupim že malo rabljeno kolo s prostim tekom in v dobrem stanu. Ponudbe: Fran Ramceveš, p. Gorenjavas, Gorenjsko.

Pošljite naročnino, ako je še niste!

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

izvaja vsa tiskarska dela okusno in po zmernih cenah.

Zaloga županskih in drugih uradnih tiskovin.

Prihod vlakov v Ljubljano iz:									
Dunaja	12-33	3-10	4-43	5-56	9-57	12-44	5-31	8-56	
Trsta	12-04	4-23	9-04	11-19	2-51	6-14	9-47	11-42	
Trbiža	7-16	9-48	11-13	4-18	6-58	8-15	11-22		
Kamnika	6-41	10-59	2-40	6-10					
Rudolfovega	8-52	2-59	9-07						
Kočevja	8-52	2-59	9-07						
Vrhnike	6-40	11-07	4-58						
Odhod vlakov iz Ljubljane proti:									
Dunaju	12-10	12-18	4-50	7-22	11-25	3-11	6-30	9-53	
Trstu	1-03	3-16	5-09	6-02	10-08	1-03	5-41	8-24	
Trbižu		6-48	9-09	11-30	3-30	6-35	10-10		
Kamniku	7-28	11-50		3-15	7-10				
Rudolfovem	7-25	1-32	7-39						
Kočevju	7-25	1-32	7-39						
Vrhniki	7-38	1-	6-21						
* Brzovlak.									

Priporoč lo!

Pri nakupovanju suhih in oljnatih barv, lakov, firnežev i. t. d. se obrnite na domačo tvrdko

Premrl & Jančar v Ljubljani.

Prodaja na drobno in debelo. — V zalogi so krasne fasadne barve.

Tovarna: Kolodvorska ulica 18 in Dunajska cesta 20.

Zahtevajte vzorce in cenik.

Celo noč odprto

Kavarna Leon

Celo noč odprto

Del. glavnica: K 8.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad K 800.000.

Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

UČITELJSKA TISKARNA

v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 8.

Telefon šte. 118.

Jan Legova knjižnica: Rape: Dane. Cena 1 K. Slapšak: Turki pri Sv. Tilnu, ilustrovana knjiga. Cena 1-20 K.	M. Gregorčič: Otroški oder, gled. igre za mladino. 1-50 K.	Šupar: O prvih in spojitih, ilustrov. Cena 1-50 K.	Brunet: Telovadba. Cena 4 K.	M. Šček: Betezke iz fizike in kemije. Cena 40 vin.	
Marolt: Zgodovinske učne slike. Cena 2 K.	Vizitke	Engelbert Gangl: Beli rojaki. Cena vezani knjigi K 3.—, broširani K 2.60.	Kuverte s firmo	Jožef Ribičič: Krajstvo čebel. Cena vezani knjigi 80 vin.	Trgovske račune
Knjižnica Učiteljskega konvikta: Jučka Mišjakovega zbrani spisi I, II. in III. zvezek. Cena à 1-50 K. — Rape: Mladini. Cena 1-50 K. — Gangl: Zbrani spisi I. in II. zvezek. Cena 1-50 K.		Adamič: Slava Cesarju! Spevoigra za mladino. Cena 3 K. — Besedilo k Adamičevi spevoigri. Cena 10 vin.		Zbirnikove narodne pesmi. I. in II. zvezek. Cena à 20 vin.	
Bretl: Kako si ohranimo zobe. Cena 20 vin.	Vse predpisane in potrebne šolske tiskovine.	Razni napisi na lepenkah za šole.	Novo! Popravljalna znamenja na tabelah.	Tabela o pravilnem mešanju umetnih gnojil.	Vse tiskovine za knjižnice.
Uradne tiskovine za županstva.	Vse najnovejše tiskovine za obrtno - nadaljevalne šole	Stereotipija	Litografija	Muzikalije	Založba knjig

V „Učiteljski tiskarni“ se tiskajo: Slovenski Branik, Dan, Učiteljski Tovariš, Slovenski Ilustrovani Tednik, Rudar, Domače ognjišče, Zvonček, Popotnik, Naša Bodočnost, Gasilec, Zarja, Tlačni delavec.

Slovinci! Spominjajte se naše prekoristne Ciril in Metodove šolske družbe!

Za poletno sezijo priporočā

„Angleško skladišče oblek“, O. Bernatovič,

Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

svojo velikansko izbiro kostumov, lahkih plaščev iz blaga, prašnih plaščev iz listra ter svilnih plaščev za dame vseh najnovejših barv. Najmodernejše obleke, klobuke in slamnike za gospode in dečke po priznani nizkih in solidnih cenah.

Št. 14215.

Razglas.

Dne 27. t. m. poginila je v pasji kletki mestnega konjača tuja psica, ki se je dne 24. t. m. zatekla k nekemu čevljarju ob Cesti na loko, na znakih pasje stekline. Psica je bila kake 2 leti stara, bele barve, srednje velikosti, dolgih dlak in repa, konastih, nekoliko rumenih ušes in konastega gobca ter podobna kraškimi psom. Glede na to odreja podpisani mestni magistrat na podlagi § 41 zakona z dne 6. avgusta 1909 drž. zak. šte. 177 za mesto Ljubljano od današnjega dne naprej do preklica

pasjo kontumacijo.

V tem času morajo imeti psi, torej tudi oni, ki se na vrvi vodijo po ulicah, torbo, ki po padanju popolnoma zabranjuje.

Tudi se ne smejo jemati psi v javne lokale, kakor v gostilno, kavarne itd. Ako bi kdo pri svojem psu zapazil sumljive znake, mora to takoj naznaniti mestnemu magistratu, psa pa do daljnjie odredbe varno zapreti.

Pse, ki bodo za časa kontumacije prosto ali brez dobro napravljene torbe okrog letali, bo konjač polovil in pokončal, proti lastniku pa se bo kazensko postopalo.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 29. aprila 1912.

Župan:
dr. Ivan Tavčar, l. r.